

DZIAŁANIA EDUKACYJNE**ZAJĘCIA DLA GRUP ZORGANIZOWANYCH BIORĄCECH UDZIAŁ W ZAJĘCIACH EDUKACYJNYCH ORGANIZOWANYCH NA TERENIE PGL LP NADLEŚNICTWO ŻMIGRÓD**

TEMAT	TERMIN ZAJĘĆ	CZAS TRWANIA ZAJĘĆ	SKRÓCONY OPIS	LICZBA UCZESTNIKÓW	WIEK UCZESTNIKÓW						MIEJSCE	
					ŻŁOBEK i PRZEDSZKOLE	SZKOŁA PODSTAWOWA			PONAD PODSTAWOWE	DOROŚLI		GRUPY RÓŻNOWIEKOWE
						I-III	IV-VI	VII-VIII				
CZTERY PORY ROKU - Cykl zajęć o zmienności pór roku i o znaczeniu tego zjawiska dla przyrody. Każdy z tematów realizowany jest oddzielnie. Proponuje się udział we wszystkich czterech częściach, by prowadzone w odpowiednim czasie zajęcia, dały właściwy obraz znaczenia zmian, jakie zachodzą w przyrodzie.												
ZAPACHY WIOSNY	MARZEC - MAJ	2-5 godziny*	Przyroda budzi się do życia - wiosenny aspekt lasu, czas kwitnienia, czas powrotów migrujących ptaków, pierwsze symptomy budzącej się do życia przyrody - pąki. Ważne pojęcia: pąki liściowe, pąki kwiatowe, geofity wiosenne.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP	
UROKI LATA	CZERWIEC- SIERPIEŃ	2-5 godziny*	Czas dojrzewania, letni aspekt lasu, zwierzęta wychowują młode, dojrzewające owoce.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP	
BARWY JESIENI	WRZESIEŃ- LISTOPAD	2-5 godziny*	Czas plonów, aspekt jesienny lasu, dlaczego liście stają się kolorowe, opadają żołądźcie, rosną grzyby, czemu igły większości drzew iglastych pozostają na drzewach w przeciwieństwie do opadających liści drzew liściastych?	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP	
ZIMA W LESIE	GRUDZIEŃ- LUTY	2-5 godziny*	Czas zimowego spoczynku wśród roślin i zwierząt, przybliżenia znaczenia pojęć sen, hibernacai, estywacja, letarg, torpor, diapauza. Aspekt zimowy lasu, zimowe dokarmianie zwierząt.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP	

NIE KAŻDY GRZYB CHODZI W KAPELUSZU - Cykl zajęć o grzybach. Białe, czerwone, brązowe, żółte, zielone a nawet fioletowe. W kropki, w paski, falowane lub gładkie a nawet kolczaste. Na ziemi, na drzewach, na liściach a nawet na innych żywych organizmach. Jadalne, niejadalne lub trujące. Niezliczona liczba form, kształtów i kolorów. Zwykle mówiąc o grzybach mamy na myśli grzyby kapeluszowe. To jednak niewielka ich część.												
NIE KAŻDY GRZYB CHODZI W KAPELUSZU	CAŁY ROK	2-5 godziny*	Rozmaitość form, grzybów ich znaczenie w świecie przyrody i dla człowieka. Po co nam właściwie grzyby? Jaka jest ich rola w przyrodzie? Grzyby jadalne, niejadalne i trujące w Dolinie Baryczy.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
JAK ROSNĄ GRZYBY?		2-5 godziny*	Budowa grzybów, strzępki, grzybnia, zarodniki. Jak powstaje trzon i kapelusz. Bogactwo form grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących w Dolinie Baryczy.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
JAKIM GRZYBEM JESTEM?		2-5 godziny*	Rozpoznawanie grzybów, występowanie, ochrona. Jak?, kiedy? i gdzie rosną grzyby? W części terenowej zajęć szukamy grzybów w pobliskim lesie i parku.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP

EKOSYSTEM LASU - Cykl zajęć o ekosystemie lasu. Zajęcia przedstawiają zbiorowisko leśne, jako wiele różnych ekosystemów. Wyjaśnienie znaczenia pojęć bioróżnorodność, biocenoza, biotop, łańcuch i zależności pokarmowe.												
EKOSYSTEM LASU	CAŁY ROK	2-5 godziny*	Poznanie składników ekosystemu leśnego. Krażenie materii i przepływu energii. Ważne pojęcia: populacja i zależności międzygatunkowe, np. konkurencja, pasożytnictwo, drapieżnictwo i symbioza (tu również mutualizm, protokooperacja i komensalizm).	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
OD NASIONA DO DRZEWA		2-5 godziny*	Drzewa jako podstawowy element ekosystemu lasu. Skąd się biorą drzewa w lesie? Jak to się dzieje, że z małego nasionka wyrasta duże drzewo? Czy lasów w Polsce przybywa czy ubywa? Kto rozsiewa drzewa w lesie? Wszystkie fazy rozwojowe drzew.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
LAS MA WARSZTY		2-5 godziny*	Znaczenie budowy warstwowej lasu i rola drzew dla ekosystemu leśnego. Charakterystyka poszczególnych warstw drzew; ściółka, runo, podszyt, korony wysokich drzew. Jakie zwierzęta żyją w poszczególnych warstwach? Jakie rośliny reprezentują każdą z nich?	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
ŻYWE DNO LASU		2-5 godziny*	Organizmy glebowe i ich rola w ekosystemie lasu. Poznanie składników ściółki, bogactwa organizmów glebowych oraz zależności między nimi. Czym jest łańcuch detrytusowy i detrytofag.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
LAS ALE JAKI?		2-5 godziny*	Wpływ warunków siedliskowych na zróżnicowanie ekosystemów leśnych. Poznanie różnych typów siedliskowych lasów, ich rozmieszczenia w Polsce i znaczenie dla człowieka. Wyjaśnienie pojęć las, bór, siedlisko i zbiorowisko roślinne.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP

LAS, A KLIMAT - Cykl zajęć o znaczeniu lasu dla klimatu. Klimat kształtuje las, a las ma wpływ na klimat. Zajęcia z użyciem obserwacji, komputerów i prostych doświadczeń.												
LAS, A KLIMAT	CAŁY ROK	2-5 godziny*	Obieg węgla w przyrodzie i udziału drzew w tworzeniu klimatu Ziemi. Znaczenie lasów dla globalnego ocieplenia. Sposób na redukcję dwutlenku węgla oraz wywiązanie się przez Polskę ze zobowiązań wynikających z Pakietu Klimatyczno-energetycznego. Szansa wykorzystania potencjału leśnego naszego kraju. Wzajemne pojęcia: Leśne Gospodarstwa Węglowe.	min. 10	max 50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
ŻYWIÓŁY LASU		2-5 godziny*	Żywioty mające bezpośredni wpływ na lasy w Polsce. Wpływ zmian klimatycznych na lasy, podstawowe zagrożenia takie jak pożar w lesie - ochrona przeciwpożarowa, susza i powódź w lesie - mała retencja, huragany w lesie, gradacje owadzie - prewencja.	min. 10	max 50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
OSZCZĘDZAJ LAS, PÓKI CZAS!		2-5 godziny*	Gospodarka śmieciowa. Recykling- sposobem na wykorzystywanie surowców wtórnych. Zajęcia plastyczne. Zajęcia w terenie i w klasie. Poznanie różnych technik plastycznych i wykonanie nowych przedmiotów z surowców wtórnych, twórcze spojrzenie na świat odpadów.	min. 10	max 50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
JAKIM POWIETRZEM ODDYCHASZ?		2-5 godziny*	Porosty - budowa porostów, ich rola bioindykacyjna. Podstawowe gatunki porostów występujące w Dolinie Baryczy. W trakcie tych zajęć uczestnicy oceniają stan jakości powietrza jakim oddychają. Ważne pojęcia: klimat, bioindykator, symbioza, grzyb, glon, porost.	min. 10	max 50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP

CO NAM DAJE LAS - Cykl zajęć o korzyściach (usługach) płynących z ekosystemu leśnego. W ramach zajęć uczestnicy dowiadują się, że las to nie tylko drewno. Poznają społeczne, ochronne, przyrodnicze i gospodarcze funkcje lasu. Zajęcia przedstawiają jaką rolę odgrywa las w życiu każdego z nas i dlaczego warto go chronić.

CO NAM DAJE LAS?	CAŁY ROK	2-5 godziny*	Poznanie różnych funkcji lasów, zrozumienie zróżnicowanych potrzeb i oczekiwań wobec lasu, zrozumienie roli leśnika. Zajęcia przedstawiają, jaką rolę odgrywa las w życiu każdego z nas i dlaczego warto go chronić.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
DOBRE Z LASU		2-5 godziny*	Bogactwo lesnej flory i fauny. Prozdrowotne właściwości organizmów leśnych. Las jako źródło pożywienia, materiału do produkcji kosmetyków i farmaceutyków.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
DREWNO SUPER SUROWIEC		2-5 godziny*	Drewno jako uniwersalny surowiec, właściwości i możliwości drewna. Czy można zastąpić drewno? Zajęcia teoretyczne i praktyczne z użyciem drewna jako materiału. Gra Drewno Super Surowiec.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
CZAS NA ZADBANIE O LAS!		2-5 godziny*	Zanieczyszczanie lasu. Las miejscem dzikiego składowania śmieci. Gospodarka śmieciowa, wtórne wykorzystywanie surowców. Ważne zagadnienia: recykling, surowce wtórne, selektywna zbiórka odpadów. Zasady zero waste, warsztaty "coś z niczego".	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP

POZNAJ LEŚNICZEGO - Ponad 80% polskich lasów znajduje się w zarządzie Lasów Państwowych. Opiekę nad tymi lasami sprawują leśnicy. Sekrety zawodu leśnika.												
POZNAJ LEŚNICZEGO	CAŁY ROK	2-5 godziny*	Uczestnicy zapoznają się z pracą leśniczego oraz pozytywną rolą leśników w kształtowaniu przyrody. Część warsztatowa pozwala zapoznać się z elementami umundurowania leśnika. Zajęcia przewidziane również dla najmłodszych w formie zabawy.	min. 10 - max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
1000 DRZEW NA MINUTĘ	WIOSNA; JESIEŃ	2-5 godziny*	Zajęcia w terenowe. Uczestnicy dowiadują się, jak sadi się las. Mają możliwość dowiedzieć się, czym jest młode pokolenie drzew i czy sadzenie drzew to proste zadanie.	min. 10 - max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
ZOSTAŃ POMOCNIKIEM LEŚNICZEGO	WIOSNA; JESIEŃ	2-5 godziny*	Zajęcia mają charakter typowo warsztatowy, podczas nich uczestnicy uczą się rozpoznawać podstawowe gatunki drzew i wytwarzanych przez nie nasion. Sieją własne nasiona do dalszej hodowli sadzonek młodych drzew. Ważne zagadnienia: nasiono, siewka, sadzonka, hodowla i ochrona lasu. *Zajęcia mogą być połączone z wizytą w Szkółce Leśnej w Czarnym Lesie, gdzie leśniczy szkółkarz omawia produkcję szkółkarską drzew i krzewów rodzimych gatunków.	min. 10 - max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP

PRZYRODA DOLINY BARYCZY - Dolina Baryczy, bogactwo flory i fauny. Obszar w prawie 90% podlegający ochronie- dlaczego? Natura 2000, największy park krajobrazowy w Polsce, rezerwat. Osobliwości świata roślin i zwierząt w Dolinie Baryczy. Ochrona gatunkowa i powierzchniowa. Formy i metody ochrony gatunkowej.												
LEŚNA MASKARADA	CAŁY ROK	2-5 godziny*	Zajęcia dedykowane najmłodszym. Uczestnicy poznają różne gatunki zwierząt żyjące w lasach Doliny Baryczy. Dowiadują się jakie zwyczaje mają zwierzęta leśne i co lubią jeść. Będą też mieli okazję samodzielnie wykonać maski różnych zwierząt.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
WIEM JAKIE TO DRZEWO		2-5 godziny*	Celem zajęć jest poznanie podstawowych gatunków drzew lasotwórczych w Polsce. Zajęcia te przybliżają rolę lasu w zachowaniu bogactwa gatunkowego i zwracają uwagę na gatunki obce oraz inwazyjne. Pozwalają poznać sposoby rozmnażania się drzew liściastych i iglastych.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
KARTOTEKA DRZEWA		2-5 godziny*	Drzewo jako organizm, składnik otoczenia i środowisko życia . W trakcie zajęć uczestnicy będą mogli określić wiek, wysokość, grubość drzewa, dowiedzą się dla jakich gatunków jest ono środowiskiem życia i jakie jest jego miejsce w otaczającym środowisku.	min. 10 50 max	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
PSZCZOŁY WRACAJĄ DO LASU		2-5 godziny*	Znaczenie dzikich zapylaczy, w tym pszczół dla lasu. Pszczoły rodziny i ich związek z lasem. Co mają ze sobą wspólnego dziupla, barć, kłoda bartna a czym jest ul.	min. 10 50 max	X	X	X	X	X	X	X	X

ŚWIAT W KROPLI WODY - Cykl zajęć o wodzie. Jakie znaczenie ma woda dla lasu? W jaki sposób woda przyczynia się do zwiększenia bioróżnorodności w lesie? Jak określić stan zanieczyszczenia środowiska na podstawie stanu czystości wody? Co żyje w wodzie?												
LASY CHRONI PRZED POWODZIĄ	CAŁY ROK	2-5 godziny*	Funkcje ochronne lasu. W jaki sposób las chroni przed powodzią. Mech rezerwuar wody. Doświadczenia ze zdolnością pochłaniania przez las wody, magazynowania jej i oddawania w czasie niedoboru w otaczającym środowisku.	min. 10	50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
		2-5 godziny*	Wpływ zjawisk nadmiaru lub niedoboru wody na las; usychanie. Poziom wód gruntowych i jego znaczenie. Susza, powódź, ulewy, brak śniegu - wszystkie te zjawiska mają bezpośredni wpływ na las.	max min. 10	50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
		2-5 godziny*	Dlaczego drzewa nie rosną w nieskończoność? Transport wody w drzewie. Ważne pojęcia: menisk, zjawisko kapilarne, osmoza, siła ssąca, transpiracja, parcie korzeniowe.	max min. 10	50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
		2-5 godziny*	Woda jako środowisko życia, składnik organizmów żywych i żywność. Występowanie wody w różnych postaciach w środowisku naturalnym. Znaczenie wód dla bioróżnorodności. Czystość wód a czystość środowiska. Rola wody w przyrodzie. Zajęcia mikroskopowe z tworzeniem własnych preparatów do obserwacji.	max min. 10	50	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP

MIESZKAŃCY LASU - Cykl zajęć o zwierzętach w lesie. Wygląd, zachowania, zwyczaje. W tym cyklu poruszamy również problemy kłusownictwa i łowiectwa.

SARNA I JELEN	CAŁY ROK	2-5 godziny*	Porównanie obu gatunków. Pojęcie gatunku, populacji, ekosystemu, niszy ekologicznej, różnorodności biologicznej i antropopresji, jako przyczyny zmniejszania różnorodności biologicznej.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
POZNAJEMY PTAKI DRAPIEŻNE **		2-5 godziny*	Zajęcia z żywymi ptakami drapieżnymi. Celem zajęć jest zapoznanie się z różnymi gatunkami ptaków, ich przystosowaniami do prowadzonego trybu życia i sposobu zdobywania przez nie pożywienia. Zagrożenia i sposoby ochrony ptaków drapieżnych na terenie Nadleśnictwa Żmigród. Ważne zagadnienia: "Restytucja Sokoła wędrownego w Nadleśnictwie Żmigród". Ważne pojęcia: ochrona gatunkowa, reintrodukcja, restytucja, jajorodność.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
PTASIE MIGRACJE	WIOSNA, JESIEŃ	2-5 godziny*	Przystosowania ptaków do lotu, prowadzonego trybu życia i pozyskiwania pokarmu. Ważne zagadnienia: budowa aerodynamiczna, jajorodność, gniazdowniki, zagniazdowniki.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
POZNAJEMY PŁAZY I GADY DOLINY BARYCZY		2-5 godziny*	W ramach tych zajęć uczestnicy poznają podstawowe gatunki płazów i gadów, występujące w Dolinie Baryczy. Poznają cykl rozwojowy płazów na przykładzie żab, dowiadują się ciekawostek z życia płazów i gadów zamieszkujących Dolinę Baryczy. Ważne pojęcia: herpetologia, jadowitość, "Akcja żaba" - czemu służy?	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
W PANCERZU LUB BEZ		2-5 godziny*	Osobliwości przyrodnicze owadziego świata. Rzadkie gatunki owadów; Kozioróg dębosz, Pachnica dębowa, kleszcze w Dolinie Baryczy. Ważne pojęcia: ochrona gatunkowa, owady nocne, owady dzienne, pierwotne i wtórne szkodniki owadzie, gatunki inwazyjne, ochrona lasu.	min. 10 max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP

WARSZTATY Z LEŚNIKIEM - Cykl zajęć warsztatowych inspirowanych lasem.												
NATURA MALOWANE	WIELKANOC	2-5 godziny*	Warsztaty w okresie wielkanocnym. Bogactwo kształtów i kolorów ptasich jaj i piór. Własnoręczne wykonywanie ozdób; pisanki, stroiki.	min. 10 - max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
CHOINKA OD LEŚNIKA	BOŻE NARODZENIE	2-5 godziny*	Warsztaty w okresie bożonarodzeniowym. Własnoręczne wykonywanie ozdób świątecznych z materiałów pozyskanych w lesie: nasiona, szyszki, gałązki itp..	min. 10 - max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
LAS W SŁOIKU	CAŁY ROK	2-5 godziny*	Warsztaty całoroczne. Wykonanie stoika z miniaturą lasu z materiałów znalezionych w lesie.	min. 10 - max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP
OBRAZY Z LASU		2-5 godziny*	Warsztaty całoroczne, których celem jest wyprawa do lasu w poszukiwaniu naturalnych elementów (patyki, trawy, szyszki, kamyki i pospolite rośliny zielne) stanowiących materiał do stworzenia własnej kompozycji - "obrazu z lasu". Podczas tych zajęć uczestnicy dowiadują się, jak świadomie korzystać ze środowiska bez wyrządzania mu szkody, jakie gatunki roślin są chronione, które z napotykanymi roślinami mają właściwości lecznicze. Obserwacje z użyciem lupy i plansz do rozpoznawania roślin zielnych.	min. 10 - max 50	X	X	X	X	X	X	X	sala + teren LKP

* czas trwania zajęć i godzinę przyjazdu ustala zamawiający

** Poznajemy ptaki drapieżne - maksymalnie 2 spotkania z żywymi ptakami drapieżnymi w roku

Uwagi:

Warunkiem uczestnictwa jest akceptacja regulaminu zajęć, przesłanie wypełnionej karty zgłoszenia i zaakceptowanie jej przez Nadleśniczego

* Zajęcia prowadzone są od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-14:00 przez 2-5 godz dziennie.

Opiekunowie grup, które chcą przyjechać na czas dłuższy niż 3 godziny mogą zorganizować dodatkowe zajęcia w parku lub lesie, w bezpośrednim sąsiedztwie siedziby LKP.

Istnieje możliwość zorganizowania ogniska

Nadleśnictwo nie zapewnia wyżywienia.

Nadleśnictwo nie zapewnia transportu na zajęcia.

Zajęcia prowadzone są nieodpłatnie

Przed wypełnieniem karty zgłoszenia udziału w zajęciach, wskazany jest telefoniczny lub e-mailowy kontakt, jak niżej:

Małgorzata Zawadzka: tel.: +48 664 921 964, malgorzata.zawadzka@wroclaw.lasy.gov.pl

Edukator przyrodniczo-leśny: 664 922 213

e- mail: zmigrod@wroclaw.lasy.gov.pl

Sporządził: Małgorzata Zawadzka

Akceptacja przełożonego:

Zastępca Nadleśniczego
Nadleśnictwa Żmigród
ds. użytkowania lasu
Sławomir Jaworski

ZATWIERDZAM
NADLEŚNICZY
Nadleśnictwa Żmigród
Zbigniew Najajowski